

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Helyben:		Vidéken:		Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos. Felelős szerkesztő: Major Mihály.	Majelenik: minden hétköznap este 6 órakor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208. Egyes szárok kaphatók: a dohánytösdékben.
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —		
3 óra	1 K 80.	3 óra	3 —		
1 évre	8 — 80.	1 évre	6 —		
1 évre	7 — 20.	1 évre	12 —		

A vértessacsi ref. iskola ügye.

II.

Valamely iskolának csak akkor van joga magát a nyilvannossági joggal felruházott iskolák közé számítani, hogyha az 1868. XXXVIII. t. c. 11-45-ik 27- és 28-ik §§ ai alapján áll.

A népiszkolai köztartás tárgyáról szóló eme törvény 11-ik §-a így szól: „A hitfelekezeti mindazon községekben, hol hitveik laknak, saját erejükkel tarthatnak fenn és állíthatnak föl nyilvános népoktatási tanintézeteket; az ily tanintézetek felállítására és fenntartására hivatott anyagi hozzájárulását a saját képviselők által meghatározandó módon és arányban, amint eddig szokásban volt, ezentul is igénybe vehetik; azon intézetekben a tanítókat maguk választhatják, azoknak fizetését maguk határozzák meg, a tankönyveket maguk szabhatják meg, a tanítási rendszer és módszer iránt és tekintetbe véve a 45. § rendelkezését, intézkedhetnek a következő felületek alatt: 1. hogy iskolai épületeik építésére és átalakítására nézve a jelen törvény 27-ik és 28-ik szakaszai rendeleteinek eleget tegyenek.

A 45-ik §: „Ott pedig, ahol a más hitfelekezetekhez tartozó gyermekek száma a 30-at el nem éri, ezen gyermekek is amennyiben a szülők oktatásukról más uton nem gondoskodnának, a létező felekezeti iskolába fognak járni, s szülők ezen iskola költségeihez ugyanazon módon és arányban fognak járulni, mint ezen hitfelekezetekéi, mely az iskolát fenntartja.

Miért is ilyen helyeken a hitfelekezeti iskolában a hit- és erkölcsstan tanítása bizonyos órákra szorítandó, mely idő alatt a más hitfelekezethez tartozó gyermekek saját hitfelekezeti gondoskodása folytán és felügyelete alatt fognak hit- és erkölcsstan oktatásban részesülni.

A 27-ik §: „Az újonnan építendő iskolaépületek egészséges helyen épültek, szárazak s a gyermekek létszámához mérten (egy teremre 60 gyermeket s minden gyermekre legalább is 8—12 □ lábnyi helyet számítva) elegendő számú tágas, világos és könnyen szellőztető tantermekkel legyenek ellátva.

A 28-ik §: „A népiszkolai hatóságok, felekezeti, községi, megyei és kormányközegek egyaránt kötelesek minden hatáskörükhöz tartozó eszközökkel odahatni, hogy a már fennálló iskolai épületek is, amennyiben az előbbi szakaszban említett

kellékeknek nem felelnek meg, mind a hitfelekezetek, mind a községek által, mihelyt lehetséges, mindenütt az érintett kellékeknek megfelelőleg alakításnak át.”

Eme törvényes rendelkezéseket meg sem kísérelték betartani, mert már évek óta nem tartottak nyilvános iskolát. Tanítójuk nincs és 1910. október óta — tudomásom szerint — tényleg törvénytábla tanítás nem folyt iskolájukban és a hitközség tanítót nem választott. Mert ha a gyermekekkel egy nyugdíjas tanító — kinek már tanítani sem szabadna, ha nyugdíjat élvez — foglalkozik is, miután a nyugdíjas tanító nem áll többé a ténylegesen működő tanítóknak vonatkozó törvények alatt, nem is bir vizsgáztatási joggal, következésképp nem állíthatjuk törvényes alapon, hogy az iskola ezen idő alatt nyilvános iskola, hanem bizonyosan mondhatjuk azt, hogy csak magániskola. Ily módon egy ügyes cipész legény is taníthat, csak azután tudja levizsgáztatni a törvényes bizottság előtt tanítványait.

A kérdéses években tehát a vértessacsi ref. tanulókat csak magántanulóknak tekinthetők és a megyei közigazgatás által kiküldött 3-as bizottságnak lesz egyik fő-fő feladata megállapí-

tani, hogy az elmúlt iskolai években az év végén eleget tettek-e a tanulók az 1868. XXXVIII. t. c. 16, 17, 18, 19-ik és főleg a 20-ik §-ának, mely így szól: „Az ily magánintézetekben is évenként nyilvános vizsgák tartandók, melyeknek napja a kerületi tanfelügyelőnek és a helybeli iskolaszéknek legalább egy hónappal előre bejelentendő, hogy azon megjelenhessen s illetőleg magát képviseltesse.” Ha a magántanulók vizsgáztatására vonatkozó törvény be nem tartott, ugy akkor nagy baj volna, mert az a kérdés merülne fel, hogy az ezen években járó gyermekeknek honnét adnak érvényes bizonyítványt? S ha van az iskolában főkönyv, amelybe az évvégi bizonyítványok be vannak vezetve, ugy azok a bizonyítványok, mind érvénytelenek, mind megsemmisítendők és a gyermekek vizsgára utasítandók minden osztályból. Tehát való tény, hogy a vértessacsi reform. hitközségnek, sajnos, már jó néhány éve sem iskolája, sem tanítója nincs.

Hogy a reformátusok iskoláikat szeretnék fenntartani, az nagyon természetes, de annyit mindnyájan tudunk, csak úgy, hogyha meg szabadulhatnának a nagy iskolaadótól és építeni pedig csak akkor építenének,

Csejthevár asszonya: Báthory Erzsébet.

Ira: Sebestyén József.

A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája.

(Folytatás.)

A bíróság elég későn csak az 1610. év végén lépett föl Báthory Erzsébet ellen. Hogy mi volt a beavatkozás oka s mi indította a bíróságot erre a lépésre, tudni nem tudjuk ugyan határozottan, de sejthük. A gyermekeiket visszakövetelő szülők panaszsava végre eljutott a bíróság füléhez is, mely kezdetben bizonyára kételkedett a hír valóságában. Hisz előkelő főúri asszonnyól volt szó, a legelőkelőbb magyar család egyik tagjáról s olyan borzalmakról és kegyetlenkedésekről, melyeknek elkövetésére egy asszonyt, különösen egy művelt főúri asszonyt képesnek alig-alig tartottak. De meg Báthory Erzsébet az utolsó években mintha letett volna előbbi

óvatosságáról. Nyíltan üzi ördögi vérengzéseit. Nem rejtőzik el a sárvári, beczkői és csejthei várak sötét pince oduiban, ha nem előveti, végrehajtja kegyetlenkedését kocsin, utazás közben, nemcsak akkor, midőn a saját házában biztosítottnak érzi magát, hanem akkor is, midőn a nyilvánosság nyitott szeme kísér mindenütt lépéseit; szóval kegyetlenkedik ott és akkor, midőn és ahol a vérengzési hajlam és düh erőlt vesz rajta.

Maga Báthory Erzsébet elfogatását, szörnyű bűnének felfedezését a csejthei prokátornak tulajdonította. Mikor a börtön ajtaja bezáródott a vérengző asszony mögött, Ponikenusz János, Csejthe akkori predikátora paptársával Zakariással elment a fogoly asszony börtönébe, hogy őt megvizsgálja s bátorságot öntsön beléje büntetésének, fogságának elviselésére. A fogadtatás azonban nem volt valami szívélyes. Midőn az asszony börtönének szűk ablakjából megpillantotta a két pász-

tort — még annyi időt sem engedve nekik, hogy szánakozzanak az ő szomorú fogságán — így rivallt rájuk: „Ti két pásztorok vagytok oka ezen fogságomnak.” Midőn Zakariás e vád ellen szabadkozott s annak igazságát el nem vállalta, odamódosítja a vádat: „Ha te nem is vagy oka, de bizonyára csejthei pásztor az; ez minden egyes szónoklatában ellednem dörgött; ezt tanukkal is be tudom bizonyítani.” Ponikenusz uram azonban nem hagyta magát száradni a vádat s így felelt vissza az asszony szavaira: „Az isten ígétje hirdetem és ha valamikor a nagyságod lelkiismerete vádolva érezte magát, nem én vagyok oka, mert névleg sohasem neveztem.” De Báthory Erzsébetnek ugy látszik nem volt kielégítő a védekezés, mert így folytatta: Noked, noked kell előbb meghalnod, azután Megyeri urnak (Nádasdy Pál gyámja.) Ti, ti ketten vagytok okai az én keserves fogságomnak.”

Annyi bizonyos tehát, hogyha Ponikenusz predikátor nem is volt följelentő, de tudott a dologról. Lányi Eliáshoz intézett levelében (l. Rexa Dezső Báthory Erzsébet. 64. l.) maga is annak a véleménynek ad kifejezést, hogy Báthory Erzsébet legkevesebb 10 év óta üzte kegyetlenkedéseit. Elődje Berthoni András az asszony bűnének kiderülése előtt 9 évvel halt meg; már pedig tudott ismeretes dolog volt, hogy az ő idejében az éleple alatt, titokban nem egy leányt temettek el a csejthei templomban. Sőt Báthory Erzsébet cselédségének még élő tagjai emlékezhetnek azokra a vádló beszédekre, melyeket Major István, az elhalt Nádasdy Ferenc házipapja tartott az asszony fölháborító kegyetlenségei és gyilkosai ellen. Ime tehát menyinyi tanu, akik a kegyetlenkedés első éveiben tényeket, letagadhatatlan s bebizonyítható tényeket tudnak, s a bíróságnak csak 8—10 év múlva jut mindez tudomására, akkor midőn a vérengzés a leg-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete.

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 6 oldal.

00000767

Fehér és szürke utcai vászoncipók K 5 — Gyökör férfikalapok K 2 — TOURISTA és APACHE INGEK.
 Fehér női vászon kalapok K 5 — Girárdi „ „ K 1-60 tól — Eredeti ANGOL és KNEIPP
 Fehér vászon himzett napernyők K 5 — Valódi panama „ K 10 — :sandalok.:
 Uti táskák, kosarak, bőröndök, fürdő cikkek, sport cikkek.
KNAZOVITZKY divataruháza. — Székesfehérvár.

hogya az építésre az államsegély már megvona.

Hogy pedig a politikai község, nem akarja és nem is akarhatja, hogy a református iskola a politikai község költségén tartassék fenn, világos dolog Vértessacska képviselőtestületében tudtommal 3-4 református ember van, a többi mind katolikus. A katolikusok pedig a jelen évben 14 százalékkal adóznak iskolájukra. Csak talán lenne a vértessacsai katolikusoknak annyi gondolati bőségük és körültekintésük, hogy nem engednék meg azt a szokatlan dolgot, hogy 200-240 reform. hívőnek 2500 katolikus tartson fenn iskolát? Pedig ilyesmiféle emleget az alispán ur, hogy még a politikai község is óhajja a reform. iskolát, sőt nyilatkozatahoz még községi bizonylat becsatolását is említi.

Átnezem 1895 óta a politikai község közgyűléseinek naplóit, abban ugyan nincs arról szó, de még csak vonatkozás sem, pedig tudvalevőleg politikai község szócsové mindig a képviselőtestületi gyűlés határozata. — Ilyen nyilatkozat tehát képviselőtestületi gyűlési határozat híján nincs. Kiváncsi voltam és megkérdeztem a község bíráját személyesen s miután én sorok megírása és a postaindulás között már csak nagyon rövid az idő és a község jegyzőjével személyesen sem beszélhettem éj idején, azért megkérdeztem őt és írásban ezt a feleletet kaptam: „*hogy a kérdéses politikai községi nyilatkozat sehol sincs*

meg s ki sem adatott soha.“ Nem tudom akkor, hogy az igen tisztelt alispán ur milyen bizonyítványt csatolt be nyilatkozatahoz?

A mi pedig a főhercegi uradalmi részéről beígért 7000 tégelát és 8000 tetőcserepet illet (erre is, mint évrre hivatkozik az alispán ur) az még nem fejezi ki a főhercegi uradalom tisztikarának, illetve felügyelőségének ama forró óhaját, hogy a református iskola fenntartását olyan nagyon óhajja, hanem csak azt jelenti, hogy a főhercegi uradalom annyi tégelát és tetőcserepet ajándékozását hozta kilátásba, de hogy ezt ígérte, azt hiszem, nem jó kedvből tette. Tudni való dolog, hogy O [császári és királyi fensége, József főherceg ur szokta bérelni Vértessacska község határát vadászterület gyanánt. Ezen szerződés a múlt év végén lejárt és a jelen év elején lett megújítva. És ezen vadászati szerződés megkötése alkalmával ígérte meg a főhercegi uradalom alosúti felügyelősége, hogyha a reformátusok megkapják az államtól az építésre a segélyt, akkor fogják kiadni nekik a 7000 tégelát és 8000 tetőcserepet. Hogy azonban a felügyelőség olyan nyilatkozatot adott volna valakinek a kezébe, hogy óhajja és kívánja a szóban forgó iskola fenntartását, nem tudom feltenni.

Mindezekből világos, hogy a vértessacsai református híveknek a legutóbbi években iskolájuk nem volt; világos, hogy a reformátu-

sok eddig azon véleményen vannak, hogy csak akkor építenek, ha államsegélyt kapnak, abszurdum, hogy a politikai község olyan nyilatkozatot adott volna ki, mely szerint óhajja az iskola fenntartását, a főhercegi uradalom és az iskola között több, mint bizonyos, hogy az — egyedüli összekötő kapocs a vadászati szerződés.

Mindezeket tárgyilagosan és egyes-egyedül azon céllal hoztam a nagy nyilvánosság elé, mert tényleg így van és mert az igazság és tárgyilagosság adja meg egyedül az érdeklődőknek a pártatlan és valódi felvilágosítást.

Dr. Schoderbeck Lajos.

AGGINTÉZET.

Apácák — lelkészlakás.

Negyon rövid idő választ el bennünket attól a sokak által várt időtől, amikor a városi aggintézet is olyan megfelelő és céljához méltó környezetbe jut, a hogyan a régi adományozók annak alapjait megvetették. Magukra hagyott, de tiszteletreméltó agg pol. a gáróknak csendes pihenő helye lenne, annak kellene lenni, ha nem nyomoruság tanyája volna. A szombati bizottsági ülésen is esett róla, hogy ezt az intézetet is reformálni kell. Saára Gyula dr. polgármester maga szállt főképen síkra az intézet érdekében. Emlékeztetbe hozta az ő régi állásfoglalását, a

mikor eladták a régi Körmeny-féle házat, azután pedig a posta házat, amelyek az aggintézet tulajdonát képezték. Mind a kettő, ugyszólvá potom áron juttatták a város kezére. Saára Gyula dr. azonban már akkor mindenképp biztosítani akarta az intézet jövőjét, amikor erkölcsileg kötelezte a várost, hogy az aggintézet tisztességes és jó karban tartását vállalja.

Ez az állapot eddig nem következett el. Magán az aggintézeti gyűlésen szinte megdöbbentő adatok jutottak köztudomásra. Az utóbbi időben pl. nem kaptak már ápolónőt, aki az aggokat tisztogatja volna, vagy aki a betegek ápolását ellátta volna. Csupán egy betegnek van ápolója — az egyik aggintézeti ápoló — aki a teljesen tehetetlen, az öregség minden gyengeségével terhelt aggot havi 8 K-ért tisztogatja. Ezt is az ápoló rokonainak költségére teszi. Bilkei Ferenc v. b. t. azt a kérdést intézte a bizottsághoz, hogy ez új árvaház és aggintézet megépülése után bízzák az aggok ápolását apácákra.

Az aggintézet őregjei ápolói nélkül el nem lehetnek — ezt mindenki belátja. Ha az apácák tisztaságszeretetét s az őregek iránt tanúsított gyengédségét most nem tárgyaljuk is, elég rámutatni arra, hogy míg egy fogadott ápoló évi tartásdíja 660 koronára rug, addig egy apácáért 250 koronát fizet a város. Ebben az összegben benne van az apáca fizetése, ételmezése és ruházata s hogy a különbség mily óriási a két ápolás között, azt fölösleges fejtegetni. Nagy Ignác elnök valamint Kovács A. Sándor alnők a legmelegebben szólaltak fel a rendszerváltozás mellett, a

nagyobb fokát érte már el és a kegyetlenkedésnek száz meg száz szerezésénél áldozata van.

Báthory Erzsébet büneinek felfedezőjeit, feljelentőjeit tehát nem ismerjük. Itt legfőképp találgatásra vagyunk utalva, mert a bűnper semmiféle aktájában e kérdésre még csak távoli utalást, vagy hivatkozást sem találunk. Azok közül többen, kik a XVII. század e hírhedt alakjával foglalkoztak annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a gyilkosságok felfedezője — a szerelem volt. Az érzékenyebbszívű olvasók bizonyára szívesen elhitték ezt az egyszerű kéznél fekvő megoldást. A dolog ugy történt — írja a Regélő 1833 év 49 száma, — hogy egy csejthei legény kedvese fölkerült a várbá, Báthory Erzsébet szolgálatára. Sokáig még hirt sem hallott felőle s bánatában bűnök adta fejét kedvese képzelt hüllensége miatt. A szó nélküli szakításba azonban mégsem tudott teljesen beleyugodni. Egyik éjjel tehát belopódzott a csejthei várbá s bujkálása közben egy dohoszagu pincébe tévedt, hol szörnyű meglepetésére kerestett hüllenek hitt kedvese agyonkínzott holttestére bukkan. Az elkecserezés, a fájdalom, a boszúvágy arra ösztönözte, hogy Pozsonyba

siessen följelenteni a gyilkosokat, ahol Thurzó György nádor éppen akkor tartotta a nyolcados törvényeket. A feljelentésre megindult az előzetes vizsgálat, melynek eredménye lett azután a bíróság beavatkozása. Ez előadás teljesen magán viselt a meszeszerű jellegét, mert való igaz, hogy olyan dolgokat, melyekről 1610-ben széltében hosszában már beszéltek, nem kell regényes módon felfedezni, különösen, ha a bíróság Závodszky nádori titkár naplójegyzetei szerint — már a nyolcados törvény-szék tartama alatt átnyújtotta a nádornak a bűnügyben tett nyomozás eredményét.

A bíróság megalapította a tény állást, a bűnösséget, de nem találunk feleletet arra az igaztalan érdekes kérdésre sem — melyet a tanukhoz intézett kérdőpontok között is hiába keresünk, t. i. hogy Báthory Erzsébetet mi vitte rá, mi volt az oka hajmeresztő vérengzéseinek? Régebbi történetíróink s ezek nyomán többen azt vitatják, hogy Báthory Erzsébet kegyetlenkedéseinek oka a friss leányvérszerzés volt. Ezt a véleményt hangsúlyozta P. Turóczi László jezsuita is Ungaria suis cum regibus című munkájában. (1729. kiadás 188. oldal) Véleményeinek bizonyítására és erősítésére elmeséli

a következőket: Nadasdnyé, Báthory Erzsébet vallásos nevelését szülei nagyon elhanyagolták s így nagyon sokszor megfélekedezett az lstenről, hanem annál nagyobb gondja volt arra, hogy szépen öltözködjék, s minden vágya kívánsága csak az volt, hogy szépségét megőrizze s férje tetszését el ne veszítse. Alakjára nagyon sokat adott, hajdiszere pedig — melyet csillogó aranyszálakkal szőtt át s gyöngyökkel s ragyogó drágakövekkel ékesített — különösen kért volt. Egyik napon az öltöztető szobaleány egy kicsit ügyetlenkedett s fésülés közben vigyázatlanságából megrántotta urnőjének drága hajfűrtjeit. Persze több sem kellett. Erzsébet nagy haragra lobbant s úgy arcul ütötte a leányt, hogy annak menten eleredt az orra vére s egy piros meleg kis vércsepp az urnő arcára cseppent. A vércsepp letörése után a tüdőbe nézésekör a vér helyén a bőr sokkal szebb, üdőbb, rózsaszín volt s hasonlított a fiatal leányok arcboréhe — legalább Báthory Erzsébet szeméi ezt így látták. Ez a képzelődés egy örödi gondolatot ébresztett föl benne s ezt közölte is bizalmasaival, a környezetében levő Ilona és Dorottya asszonyokkal. Ezekkel főzte ki rémes leánygyilkolásait s ez

elvetemült teremtesek az ígért ajándékok és jutalmak reményében mindenre képesek voltak. Az első kiszemelt áldozat a szegény ügyetlenkedő szobaleány volt. Lehurcolták a vár pincéjébe s ott a terükbe beavatott Ficzkó János nevezetű legényvel végrehajtották a gyilkosságot. A leány kiömlő vérére egy előre elkészített edényben fogta fel a két vadállatias asszony, majd a még melegen párolgó friss vért urnőjüknek vitték, hogy abban megmosakodjék. A hűség, a borzasztó képzelődés mind több és több áldozatot kívánt, sőt az asszony később annyira elaljasodott, hogy a meggyilkolt leányok husából is evett volna, sőt ez képezte volna kedvenc falatját.

Eddig tart páter Turóczi meszeszerű ebeszélése, melynek igazságát, de még csak valószínűségének látszatát sem találjuk még Báthory Erzsébet bűnperének forrásában. Pedig ez a nézet, ez a vélemény volt — és talán ma is — a legelterjedtebb a legismertebb, a legnépszerűbb. El kell tehát fogadnunk azt, hogy e legendának legfeljebb, a magyar nép istenáldotta fantáziája a szülőanyja és nem a történelem.

(Folyt: köv.)

melynek szükségességéről elsősorban ők, az intézet vezetői vannak meggyőződve; mégis, hogy ez a kérdés ne meglepetésszerűleg intézetessé el, Nagy Ignác elnök külön napirendre kívánja tűzni a kérdést, mert hiszen tudvalevő, hogy az apácáknak nemcsak jóbarátai, hanem ellenzőik is vannak (Miklós Géza és Karnik József dr.), hogy ők is hozzájárulhassanak a dologhoz. A legközelebbi ülésen tehát valószínűleg határozni fognak az aggintézet új kezelési rendszeréről.

Bilkei Ferenc v. b. t. még egy másik eszmét is felvetett: az árvaház és aggintézet, illetőleg a Jézus Szive templom lelkészének kérdését. Ez a templom, a mióta megépült, nemcsak a közelebbi környék, hanem az egész város minden részéről összeszűrődő közönség buzgóságának tanyája. Hetenkint ezrekre megy az ájtatoskodók száma, akik a Jézus Szive templomot felkeresik. Egyébként, hogy mekkora a buzgólkodók száma, kitűnik abból, hogy a múlt évben közel 5000 volt az áldozók száma. (A felsővárosi templomban 8000.) S ez a szám rohamosan fog emelkedni, ha a templomot az apácák gondozása, az árvák énekzara stb. még vonzóbbá teszi.

Az istentiszteletek száma évenként 500-ra tehető. Ezeket Bilkei Ferenc 14 évi szolgálata után Györgyi János hitoktató végezte, aki egy év múlva kidőlt belőle. Utána a felsővárosi káplánok végzik. Azonban a nagy távolság kizárta teszi, hogy ez a helyzet tovább is fenntartható legyen annál is inkább, mert naponta 2—4—6 utat kell megtenni s ez a gyakori beteglátogatások mellett úgyszólván lehetetlen. Ezért a szolgálatért évi 108 koronát kapott a lelkész, nem számítva az évenként ezreket menő gyóntatást. Ez az állapot tovább fenn nem tartható. S a segítség első formája az volna, hogy a lelkész közvetlenül a templom közelében kapna lakást, hogy éjjel-nappal a hívők és betegek szolgálatára lehessen. A bizottság kedvezően fogadta ezt az előterjesztést. Miklós Géza ev. ref. lelkész szintén hozzájárult, mert az aggok és árvák lelkiügyeinek gondozását ő maga is elengedhetlenül szükségesnek tartja. Csupán azt a megjegyzést teszi, hogy a többi felekezetről is történjék gondoskodás. Ez is helyes! és pedig akár a lélekszám, akár a végzett munka arányában.

Az aggintézetű ülés többi tárgyából még följegyezzük, hogy Saly Károly gondnokot a polgármester eddigi állásától fölmentette s helyébe Haáder Zsigmondot nevezte ki. Az aggintézetű bizottság jegyzője Lipcsey Lajos helyett Koller Gyula dr. aljegyző lett.

Tifuszos katonák.

Hét pécseles titokként kezelik katonáék s talán még a városi hatóságok sem jelentették, hogy a helybeli honvédelkötényben körülbelül kilenc „tifuszos gyanus“ megbetegedés fordult elő. A szükséges óvintézkedéseket megtették ugyan, amennyiben a gyanus betegeket már elkülönítették, de a betegségéről, mely esetleg járványá fajulhatott volna, tudomásunk szerint a várost nem értesítették. A tifusz csirák valójában a tihanyi gyakorlatból hozták a katonák, mert ott rossz ivóvízük és szállásuk volt.

Országos jelentőségű alakulás.

Csizmadiák szövete.

Az ország minden részéről jönnek már a kérdezősködő levelek, amelyeknek írói arról kérnek felvilágosítást: miként sikerült a székesfehérvári csizmadiák iparosok szövetei tömörülése? Csizmadiáink ugyanis, megértvén a „kor intő szavát“, elhatározták, hogy kézzáru-traktározó és esetleg értékesítő szövetezetet alakítsanak, mert immár tűrhetetlennek találják azt a helyzetet, amelyet iparuk időszaki természetűe teremtetett számukra.

A dolog t. i. úgy áll, hogy ősszel, tavasszal, annyit csizma fogy, hogy még ha négy kezük volna is, akkor sem tudnának eleget csinálni; viszont a „holt időszakokban“ minden árujuk a nyakukon marad. Régebben amikor szerencsésebb anyagi helyzetüknél fogva még volt egy kis forgatókéjük, a hosszú nyárnak csizmánlan napjait sem kellett ölbetett kézzel átülniök, sőt segédekkel sem voltak kénytelenek szelnek eresztetni. Ma azonban: ha nincs forgalom, nincs pénz. A bórkereskedők nem szívesen hiteleznek, különben is mai világban a hitel feneké is hamar kilyukad. Nincs bór, nincs, amiből csizmát csinálhatnának. Ilyenkor a segéd csak teher és anyagi veszedelem.

De jön az esős ősz: a csizmadiák nyara. Itt az aratás! Igen ám, de hogyan aratás, aki nem vethetett. Segédet kapni nem lehet, mert azoknak is kell enniök, az egész hosszú nyarat átköpleni Succi sem tudná. Legnagyobb részük vagy más mesterséget kerest, vagy beállott valamelyik gyár munkáisa közé, ahonnan a jövőre való tekintettel nem szívesen lép ki.

Ha mégis akad segéd, az drága. Az elvesztett munkanapokat is most kell megfizetni. A drága hitel és drága segéd megdrágítja a csizmát is. Ez persze megint a forgalom rovására megy. Rádásul ott van a — kontármunka, amely rosszabb ugyan, de olcsóbb. Már pedig a mai világban az a fő!

Ennyi bajjal és veszedelemmel hogyan küzdjön meg az iparos? Nagy kérdés. Ha idejekorán nem adnak rá kielégítő feleletet, el kell pusztulniok. Elpusztulnak, mint ahogy évről-évre ezerszámra dobják el a kaptafát, a passománokat, a varrótűt a cipészek, a szürkésítőket, a szabók stb.

A gyár — mint a cápa a kisebb halakat — valósággal fölhalja a kis iparosokat. És jól jegyezzük meg: nem az a főök, hogy a gyári termék olcsóbb, mert amennyivel olcsóbb, annyiival rosszabb is; már pedig a közönségnek is van magához való esze. Ha a holt időszakok nem volnának, a kézimunka is sokkal olcsóbb lehetne. A gyár legyőzhetetlennek látszó ereje nem is a gépeiben rejlik, hanem a pénzében.

Ha a kisiparosoknak lesz pénzük, amelyen anyai anyagot vásárolhatnak, hogy a kénytelen nyaralás helyett rakásra dolgozhatnak és egymással kezeltetve a legszükségesebb gépeket megszerezhetik, akkor nem lesznek kénytelenek az élelmiszerszállító nagy uszályhajók körül rajzani s akkor nem jutnak a cápa feneketlen gyomrába.

Ennek a meglátása vezetett engem akkor, amikor a Székesfehérvári Hitelszövetkezetet megalakítottam, amely a gazdáknak a különféle áruk nagyban való megszerzésével járó előnyök kihasználása révén már eddig is hihetetlen hasznot hozott s amely mint áruértékesítő intézmény Székesfehérvár pusztuló kisiparát van hivatva megmenteni.

Ez a meggyőződés vezetett, amikor pár évvel ezelőtt városunk iparoságát szövetezeti tömörülésre ösztökéltem. Ne vegye tehát föllem senki zokn, hogy az elvetett mag kikelését látván, az őszinte öröm ismét tollát ad kezembe.

Az asztalosok immár második esztendőre működő árucarnokká máris gyönyörű eredményekre mutathat rá, a csizmadiák most alakuló raktárszövetkezetének működése elé is a legszebb reményekkel nézünk.

A nagyfontosságú alakulás ugyanis, amelynek sikerét a csizmadiák országsszerte óhajta remélik, s amelyet a saját érdekében a bórkereskedők is szívesen látnak, (hogyne: nagyobb forgalom, készítőző vásárlók!) nemcsak magukat a csizmadiákat menti meg a pusztulástól, hanem a csizmadiaségédek is, mert állandó munkát biztosít számukra. De hasznára válik a nagyközönségnek is, mert a készpénzért, tehát olcsóbban vásárolt borból, állandó egédekkel, aránylag olcsóbb munkabér mellett készülő csizma neki is olcsóbb lesz.

Mivel a csizmadiák közeledését a Székesfehérvári Hitelszövetkezet vezetősége tárt karokkal fogadta, sőt az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet is beleegyezett abba, hogy az új alakulás a Sz. H. szárnyai alatt történjék: a végleges megalakulás már csak napok kérdése.

Adja Isten, hogy a sok szép romány valóra válják! Adja Isten, hogy a jó példát a többi iparos is kövesse! K. E.

Szerelmi cselfogás történelmi kaptafán.

Ki ne ismerné a történelemből a korona és a kard mondáját? Az árpád-házi András király öccsének, Bélának ígérte a trónt kitűnő érdemeiért. Időközben fia született, Salamon s neki szerette volna biztosítani a trónt. Ezért Bélát Várkonyba magához hívatta s elébe tette a koronát és egy kardot, hogy válasszon. Az volt a szándéka, hogyha öccse a koronát választja, elteszi a láb alól, ha pedig a kard után nyúl, továbbra is hadvezérévé teszi, a trónt pedig fiára hagyja. A jó öreg szakács

figyelmeztetésére Béla a kardot választotta s így nem lett baja. Ifj. Szenté István alsószentiváni legénynek Vidá Lidia sárbogárdi leányzóért dobogott ptykós pruszlika alatt a szive. De mért is van ugy azzal az ember, hogy akit szeret annak nem kell? — Lidia leányzóknak nem kellett az érte epedő legény. Levelet íratott szüleiivel Ifj. Szenté István salyát kezéhez, hogy hát hiába kopatja ő utána a csizmáját, mert ugysem lesz a felesége soha. A kikoszarozott legény fülig benne volt a vak szerelem sötét vermében s úgy akart kikászálódni belőle, hogy nagy bátorsággal bévül került Vidáék portáján. Csak az óhajtott anyóst találta otthon, kinek meglepetése a végső fokra emelkedett akkor, midőn a legény lett előbe az asztalra egy gyűrűt és egy revolvergolyót, hogy válasszon. De mindjárt felvilágosítással is szolgált a legény. Megmagyarázta, hogy ha a gyűrűt választja, az annyit jelent, hogy a leányt neki adja, de ha a golyó után nyúl, akkor megöl a leányt is, meg magát is. Ezek után talán már tetszik is gondolni, hogy a mama mit választott? A gyűrűt, a kedvesen csillogó aranygyűrűt választotta a rideg halál-szemmel tekintő sűrű ólomgolyó helyett. Mindjárt együtt kocsira ültek s mentek ki Alsó-körtélyesre a leányhoz. Lidia nem örült és volt bátorsága a csendőrökhöz fordulni oltalomért. A sárbogárdi járásbírósságon a napokban tartották meg a legény ellen életveszélyes fenyegetés miatt a tárgyalást. Eddigre azonban a leány és az anyja át gondolták alaposan magokban, hogy mégis csak szép dolog az Istóktól ez a nagy fene szerelem. A tárgyaláson ők lettek a fő mentőtanúk. A legényt felmentették. Tárgyalás után még aznap este megtartották a közfogót s ugyfordul a szüret után lesz az esküvőjük. A cselfogás tehát bevált. Ifj. Szenté István ha boldog lesz házasságában, áldhatja Andrást királyt, ha pedig boldogtalan lenne, lesz kit okulnia érte.

HIREK.

— Miller József huszonöt éves papi jubileuma. Pényes ünnepe keretében ünnepeleik meg a budakeszick plebánusoknak, Miller Józsefnek 25 éves papi jubileumát. Harmadik éve szolgálja még az egyházat Miller Budakeszin, de ezalatt is szeretetteljes magatartásával, a közönségnek tett nagy szolgálataival teljesen kiérdemelte híve ragaszkodását, aminek élénk bizonyítéka a vásárnapi lefolyt ünnepe. Papjukat zenekarral várta a község aprajagya a plebánia előtt s a templomba kísérték, ahol papi segédlettel ünnepeles „Te Deum“-ot mondott a jubiláns. A mise alatt Lányi Ernő zeneszerző Greizinger Ivánnak a jubiláns első misijére írt miséjét adta elő orgonán, amely

...misenek egyes részleteit ifj. dr. Lányi Ernő énekelte. A magasszárnyalású ünnepi szentbeszédet Weichner Miklós török-bálinti plebános mondta. Szentmise után a község képviselőinek küldöttsége üdvözölte és szeretete jeléül egy remekművű kehelyt lepte meg ünnepelt plebánosát. Majd a többi községi egyesületek üdvözlése következett, köztük az izraelita hitközség is, majd a volt ürömi kedves híveinek küldöttsége. Az üdvözlések után 26 teritékes ebéd volt. Este 200 teritékes vacsora volt, ahol jelen volt a község előjárósága, értelmisége. A vacsorán az ünnepelt Szabadházi érdemes polgár köszöntötte fel. Levélben üdvözölte a jubiláns Prohászka Ottokár megyéspüspök és számos egyházi és világi előkelőség levélben és táviratilag. Miller József, aki lapunknak és az Alkotmánynak első szerkesztője volt, megőrizte régi híveinek és tisztelőinek szeretetét.

— **Ercsi ünnepe.** Ercsi nagyközség lakossága kiválóan szép jelét adta tisztelőinek és szeretetének plebánosa: Farkas József iránt, amikor vallás és nyelv-különbség nélkül résztvett azon jubiláris ünnepségen, melyet a Kath. Kör köztisztelőiben álló elnököknek szűkítésére 60, papságának 35-ik évfordulója alkalmából rendezett. Az ünnepély fényét nagyban emelte gróf Wimpffen Sigfrid és családja megjelenése. Többen megjelentek a község nevében mint Ercsi díszpolgárját, dr. Hinka Antal fővárosi tanár mint történettudóst, Tscheppen Dezső tűzoltó-parancsnok mint az Egyesület áldozatkész elnökét köszöntötték. A jubiláns kedves szavakban mondott köszönetet a meglepő és megtisztelő ünnepélyért. A dalarda sok szép darabot énekelte és nagy tapsvihart aratott.

— **Uj kőrallatorvos.** Martonvásáron Löbl József okleveles állatorvost kőrallatorvossá választották meg.

— **Felhívás.** Az iparosok vasárnap d. u. fél 4 órakor az iparos körben a munkásbiztosító pénztár ügyében nagyfontosságú értekezlet tartanak. Minden iparos okvetlenül megjelenjen.

Csömegyei lóipari turó, Tescheni teavaj állandóan kapható. Szegedy Testvéreknél.

Uj megyei szavazópolgárok. A vármegyei központi választmány legutóbbi ülésén Szeidl Ferenc martonvásári, Szabó Imre sárbovárdi, Slimó Mihály érdsi, Weisz Simon alapi, Schvarcz Lázár és Armin szabadbattyányi, Emsberger József és Kinszky Lajos szári és Nusz József etyeki lakosokat felvette az országgyűlési képviselőválasztók 1914. évi névjegyzékébe.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik szeretett fiunk és testvérünk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, vagy bármimódon nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek fogadják hálás köszönetünket. Vadász József és családja.

— **Csak tessék hamisítani!** A rendőrségi kiküldöttek naponként járják mostanában a várost, hogy a közfogyasztásra szánt élelmi cikkek minőségét szedjenek össze a vegyvizsgáló állomás számára. Ujabban már nemcsak élelmi szerekből, hanem különösen műtrágya, szuperfoszfát, kékítő, porcukor és más hamisításra alkalmas cikkek közül is vesznek mintát. Nagy súlyt fektetnek a külvárosi szatocsüszletek portékáira. Eddig 44 mintát szállítottak a vegyvizsgáló állomásra.

— **Vigyázzunk a cigányokra.** Lőrincz Jánosné Furdósőr 1. szám alatti lakos tegnap délelőtt elment hazulról s míg oda volt, azalatt egy cigányasszony s egy cigányleány behatoltak a lakásába és nagyobb mennyiségű ruhaneműt elvittek. A rendőrség megindította az eljárást. A felsővárosi asszonyok között vannak igen sokan, akik a cigányasszonyokat sejtelmes me sékért beengedik házaikba, elemőzsiát adnak nekik, elbeszélgetnek velük s ezalatt azok kikémlélik maguknak a lopásra alkalmas helyet és időt. Alkalom szüli a tolvajt s az alkalmat ilyen asszonyok adják. Azért a rendőrség ezeket is figyelmeztetné.

— **Három napl elzárás tejfelölözésért.** Nyakas Andrásné szüllett Palkovics Anna helybeli lakosra kemény ítéletet szabott ki tegnap a rendőrbíróság. Tejhamisításért, illetve megőgözött lefőzésért három napl elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre, azonkívül az okozott költségek megfizetésére ítélt.

— **Mózes, vagyis vízbőlkihozott.** Furcsa természettel bír Regdon Ádám helybeli botanikus: nem szereti, ha a bor a pohárban van. De azért ne gondolja senki, hogy talán kiöntözi az utcára, de hogy, jobb helyet tud a kedves nedű számára. Az elébe kerülő poharak tartalmát hűtőn is leöntögette a saját torkán s miután belülről elázott, kiegyenlítés kedvéért külső fürdőt is vett. Ruhástól lépett bele a várköruti csatornába (ám, miért nem siettek jobban a beboltozással) s a mentők húzták ki onnan. Bevittek a rendőrségre, ahol jóleső alvás után kihallgatták.

— **Arra emlékszem** — mondotta — hogy belülről eláztam, de hogy mikor esett ennyire az eső, azt nem tudom.

Testére tapadt ruhájáról még akkor is csurgott a víz. Azlán megmagyarázták neki, hogy a sok a jóbul is megárt.

— **Vaskeztű.** Spirer Ferenc vásártéri kereskedő a Bauer-féle vendéglőben nagy patáliát csapott s a jelenlevőket megveréssel fenyegetett Ugylátszik, valakien tényleg kereskedni akart, mert az előhívott rendőr megmozdította s egy szögkelek, ékesített vaskeztűt talált nála. A rendőrség eljárását indította ellene.

Rendeljen nálam öltönyt, felöltőt stb. uri szabó műhelyem a Hal-téren van Ponty udvar. Teljes felelősséget vállalok minden munkámért. Jó szabás, dívat szerint. Vegyen valódi tiszta gyapjú szövetet Rudbányai posztókereskedésében, azt mérsékelte árban elkészítem: Kristóf Antal.

— **Elopott kerékpár.** Már számtalan eset igazolta, hogy kerékpárt az ajtó előtt hagyni nem tanácsos. Vagy ha már otthagyják, kössék oda egy fahoz mint valami csikót. Noszkó H. István városi vámmér feljelentés tett a rendőrségen, hogy a sárkeresztúri vámház előtt hagyott Dürkop Diana gyártmányu kerék-párját ismeretlen tettes elvámolta. A rendőrség megindította a nyomozást.

Birkó J. utóda Üllő József sütdéjében kenyérsültesek d. e. 9 órától d. u. 3-ig és süteménykülönlegességek megrendelése elfogadtaik.

— **Kerti tolvajok.** A déli vasuti nagyházak mögött terülnek el a D. V. hivatalnokok rőzsás és veteményes kertjei, melyekben az utóbbi idő óta tolvajok garázdálkodnak. Korlátlán mértékben dözsömlik a sok munka eredményeként megjött termést és egyáltalán nem gondolkodnak azzal, hogy a tulajdonosoknak marad-e vagy nem. Pedig, hogy ők jelezzék a palántát s más szedje le az uborkát, — az nem igazság. Éppen azért panasszal fordultak a rendőrséghez az igazság, illetve a jogos tulajdon megvédése érdekében. A rendőrség a tolvajok kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

Okleveles jegyző 4 évi gyakorlati segédjegyzői állást keres. Bővebb felvilágosítást a kladóhivatalunk ad.

„ALBA“ mozgófénykép-színház.

Julius hó 15 és 16 án itt először „A NÁBOB“, szenzációs Pathe schlager 3 felvonásban, Alfonse Daudet regénye után. A főszerepben Bernard a Comedie Française tagja. 3 pótkép: 1. Mórít a csapdában. 2. Pali. 3. A madárbarát, szinas.

Székesfehérvár egyedüli kizárólagos kávé- és teaüzlete a FIUMEI kávébehozatal. Telefon 250.

Akar ön 15-20 koronát megtakarítani? Vegyen akkor valódi angol, vagy belföldi férfiszövet marredékot Keresztes Zsigmond divat-áruházában.

Mindenemü drogeriai cikket ALBA drogeriában vegyünk.

Mindenemü felvétetik Kaufmann, Kossuth-utca 9.

PANASZKÖNYV.

H. K. Tegnapi panaszára ma illetékes helyről a következő felvilágosítást adják önnek. A javadalmi hivatal április 1-től szeptember 30-ig délelőtt 6-12. d. u. 2-fél 9-ig; a többi hónapokban pedig d. e. 7-12 és d. u. 2-7-ig van nyitva. A pénztár pedig d. e. 8-fél 12. és d. u. 2-fél 5-ig, vasárnap d. e. 8-fél 11-ig van nyitva. Tehát mikor ön fizetni akart, már nem volt hivatalos óra.

MEGHÍVÓ.
A Bodajki Ker. Hitelszövetkezet 1913. évi július hó 27-én délután 3 órakor a Katholikus Kör helyiségében tartja XIV-ik évi rendes közgyűlést, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívattak.

- Tárgysorozat.**
1. Igazgatóság jelentése.
 2. Felügyelő-bizottsági jelentés a számadások felülvizsgálásáról, valamint a X-ik (1908—1913.) évtársulat vagyon és vagyonteljesítési kimutatásáról.
 3. A zárószámadások átvizsgálása és ennek alapján a felmentvénynek megadása. A mérleg megállapítása, a tisztajövedelem felosztása.
 4. Hét választmányi tag, és három felügyelő bizottsági tag választása.
 5. Egy kilépő igazgatósági tag helyének betöltése.
 6. Indítványok, melyek 8 nappal előbb az igazgatóságnál írásban benyújtatnak.

NB. Az alapszab. 36. §-a szerint szavazatra azon tagok jogosultak, kik hátraleben nincsenek. A hátralek a közgyűlés előtt legkésőbb 2 nappal fizetendő le. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségeiben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Bodajkon, 1913. július 10.
Az Igazgatóság.

ÜZLETÜNK áthelyezése
miatt az összes raktáron levő árukat mélyen leszálított áron árusítjuk
LAX és MARTIN
divatáruháza
SZÉKESFEHÉRVÁR Nádor-utca. Telefon 168 sz.

Fogak Kovács Dezső fogászati műtermében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a.) Zirci templommal szemben. Tele fon. 332. Augusztus 1-től Nádor-utca Gebhard-ház.

Piaci árak:

Buza	21.40—21.20	K
Rozs	18.00—17.80	K
Arpa	16.00—15.80	K
Zab	18.20—18.00	K
Tengeri	17.00—12.00	K
Bab	24.00	— K
Burgonya 1 kg.	8	— K
Zsir	1.70	— K
Szalma takarm.	3.00—2.60	K
Széna kötetlen	8.10—7.00	K
Sertés 100kgm. a.	78—0.60	K
" " f. 1.00	—	1.00 K
Marha hus 1 kgm	2.00—1.80	K
Borju " " "	2.00—1.80	K
Közén mm.	3.60	— K

APRÓHIRDETÉSEK.

Gede Jánosné okl. szülésznő lakását Simor-utca 9. sz. alá helyezte át.

Egy szobas lakás keresőnek ajánlat érkezett. A kiadóhivatalban átvetheti.

Irodai alkalmazást, üzletben könyvelést, vagy bármely hasonló munkát keres négy polgárit végzett leány. Őn a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő keveset használt Schunda V.-féle cimbalom eladó, Selyem-utca 19. szám.

Belváros legforgalmasabb helyén egy vendéglő házzal együtt eladó, vagy kiadó. Cim a kiadóban.

Egy bolti leány felvétetik Csúcs, Lakatos-utca 1.

Mindenmü kárpitos munkát háznál és házonkívül jutányos áron elfogad Mondschein Károly kárpitos Haltér 17.

Tanuló felvétetik Borics Lajos maradékarúházában.

A Székesfehérvári Hitelbiztoskezelő Deák Ferenc-utca 4. sz. alatt raktáron tart és elad házhözszállítva: 1. r. poroszszövet 4.40, szápári szövet 2.80, palotai szövet 1.40, aprított tűzfát 3.20. 1. r. cement, égetett mész, nádfonat, oltott mész is kapható.

Két jó házból való fiut tanulónak felvesz Kálóczy Gyula festő Basa-utca 4.

Műhelynek és raktárak is alkalmas, nagy istálló agasztásra kiadó Széchenyi-utca 26. sz. alatt.

Egy tanuló felvétetik Frey Géza műőrásnál Szögérvény Marisch-utca.

Keresek háromszobás lakást mellékkelhelyiségekkel, lehetőleg közel a belvároshoz. A címeiket e lap kiadóhivatalába kérem.

A Kath. Házasszonyok cselédtonháiban elhelyezést keresnek, szakácsnők, gazdaasszonyok, minden lányok egy ügyes gépirónő. — Egy belvárosi emeletes ház jutányosan eladó, bővebbet fenti intézetnél, Csonka u. 1. b) sz. a.

Rákóczy-utca 17 sz. alatt egy bolthelyiség 2 szobával, konyhával és mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. A bolthelyiség külön is kiadó. Ugyanott kiadó egy butorozott szoba és egy istálló.

Egy tanuló fizetéssel felvétetik Deutsch fűszerüzletében, Buzapiac.

Cseledégy, fiókos és 2 matrac 10 koronáért Tobak-u. 2. alatt eladó.

Keresek nov. 1-re egy szobás lakást a hozzávaló helyiségekkel, lehetőleg a belvároshoz közel. A címeiket e lap kiadóhivatalába kérem.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakzerűen készítenek,
SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.
Magyarország legnagyobb és legrégebb varrógép-üzlete,
Székesfehérvár, Nádor-utca Toltányi-ház.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fele szalonruhához 20.- K-ért, mintegy felöltőszövet, turistalődét, szelvénykamrárt, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kél, mint megfizető és szolid cég mindenütt ismeri postagyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánverő élve, ha szövetkészítéssel közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyárláncban emeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Országai válnak. Mintaból, ügyelmez kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen kris árában.

Nyári és őszi idényre.

Nyári és őszi idényre.

!LEGDIVATOSABB!

Női-, lányka- és férfiszalmakalpok. Fűrdőruhák és sapkák. Flottierköppönyeg. Elegáns bőr- és vászencipő minden színben.

Grenadin és batist blouseok. Pongyolák.

LEGOLCSÓBBAN KAPHATÓK

KOVÁTS ANTAL

uri- és női-divatáruháza. Városház-tér. Telefon No. 315. — Egy tanuló azonnal felvétetik.

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
:: IPAROSOK SZÖVETKEZETÉNEK ::

BUTORÁRUCSARNOKA

MINT AZ O. K. H. TAGJA

ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelegi állandó

NAGY RAKTAR.

Butoraink úgy izlés, mint minőség tekintetében versenyképesek bármely más hasonló nagy és elsőrendű raktárak áruival. Elsőrendű műasztalosok által felülbírált modern háló-, ebédlő-, salon- és uriszobák stb.

Állandó butorkiállítás!

Kiváló minőségű tolnai szőnyegek nagy választékban kizárólag árucarnokunkban kaphatók.

TELEFON 258. — KOSSUTH-U. 10.

TELEFON: 216.

TELEFON: 216.

HA ÉPÍT

saját érdeke is megköveteli, hogy szabadalmozott **TERRENOL-PALÁVAL** fedesse épületeit!

Legmesszebb menő jótállás! Tetőfedéseket a legelőnyösebb árak mellett elvállalnak a főképviselek:

KLEIN MÁRKUS FIAI fiókja

Székesfehérvár. Simor-utca 15.

Állandóan nagy raktár: szentgáli mész, portland és románcement, gipszek, fedéllemezek, elszigetelők, KOLLARIT bőrlémez, nádfonatok, honyol és hódfarku tetőcserepek, **CEMENTLAPOK** és **CEMENTCSÖVEK** csakis a legjobb kivitelben stb. stb. Pontos kiszolgálás!



Veszprémi kiállításon 1904.

Eremmel kitüntetve!

Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!

PIANINOK! — HARMONIUMOK!

A leghíresebb bécsi gyárosoktól: EHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és OSERNY, stb.

Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen

HANGSZEREK,

részletre és bérbe is kaphatók legolcsóbb árak mellett.



Szigorúan szabott szolid árak

Zongorák	600	K-től feljebb
Pianinók	450	"
Harmoniumok	70	"
Cimbalnok	70	"
Cimbalnok pedállal	130	"

10 évi jótállással. Javítások és hangolások a legjutányosabban eszközölhetnek.

HEIN MÁRTON

a Dunántul legnagyobb műhangszerkészítő telepe.

Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.



Szigorúan szabott szolid árak

Diák-Otthon (Internátus) Székesfehérváron.

Felvéetnek székesfehérvári középiskolákat látogató tanulók Gondos ellátás. Állandó tanári és orvosi felügyelet. — —

Prospektust küld a székesfehérvári Diák-Otthon vezetésége.

Dén es Andor, tulajdonos.
Dr. Pácsy Jenő,
áll. főreáliskolai tanár, igazgató.

A Bodajki Keresztény Hitelszövetkezet

X-ik (1908—1913.) évtársulat vagyon- és vagyoneflosztási kimutatása.

VAGYON	K.		f.		TEHER	K.		f.	
Az évtársulat vagyona	10611	—			190 teljesen befizetett üzletrész á 58-96	11202	40		
" " osztalék alapja	1042	85			25 csonka üzletrész	862	26		
" " f. évi jövedelme 4,73%	406	42			Könyvelőnek	42	84		
" " " " 2,365%	47	23							
	12107	50				12107	50		

Bodajk, 1913. június hó 30-án.

Andocsi Ferenc,
elnök-igazgató.

Pap Móric,
igazgató.

Hegyi Imre,
igazgató.

Rózsa György,
igazgató.

A Bodajki Keresztény Hitelszövetkezet

vagyon-mérleg számlája 1912. évi július hó 1-től 1913. évi június hó 30-ig.

VAGYON	K.		f.		TEHER	K.		f.	
Készpénz			8617	55	X. évtársulat vagyona	10611	—		
Kötelezvény kölcsön kezesség mellett	58308	51			XI. " " "	13776	40		
Betáblázott kölcsönök	17406	86			XII. " " "	7651	40		
Kötelezvény kölcsön előleg mellett	4359	—	80074	37	XIII. " " "	6095	80		
Hátralékos kamatok			230	96	XIV. " " "	3085	—	41219	60
					Osztalékszámlla				2512
					Takarékbetétek				40481
					Tartalékalap mult évi	2472	13		
					" folyó évi kamata	112	48		
					" folyó évi nyereség 20%	404	05	2988	66
					Jövő évet illető kamatok			104	85
					Tiszta nyereség 1912. VII.1—1913. VI.30-ig				
					az évtársulatok vagyona szerint felosztva				
					X. évt. m. évi befizetése 8613-60 4-73%	406	42		
					X. " f. " " 1997-40 2-365%	47	33		
					XI. " m. " " 10443-40 4-73%	493	55		
					XI. " f. " " 3333-— 2-365%	80	15		
					XII. " m. " " 5039-80 4-73%	238	38		
					XII. " f. " " 2611-60 2-365%	61	70		
					XIII. " m. " " 3029-40 4-73%	143	29		
					XIII. " f. " " 3066-40 2-365%	72	52		
					XIV. " f. " " 3085-— 2-365%	72	96	1616	20
			88922	88				88922	88

Nyereség-veszteség számla 1912. július 1-től 1913. június 30-ig.

TARTOZIK:	K.		f.		KÖVETEL	K.		f.	
Takarékbetétek kifizetve	121	68			Kötelezvények kamata			4959	06
" " tőkésítve 1912. XII.31-én.	645	71			Késedelmi kamatok			184	34
" " " " 1913. VI.30-án.	901	15	1668	54	Kezelési díjak, illetékek			224	95
Betéti tőkekamat adó			178	11	Mult évi kamatok			156	31
Igazgató, napibiztos jelenléti díja	102	—							
Pénztárnok tiszteletdíja	100	—							
Könyvelő tiszteletdíja	480	—	682	—					
Üzleti adók			411	12					
Üzleti kiadások			452	16					
Tartalékalap kamata			112	48					
Tartalék-lapnak 20 "	404	05							
Tisztanyereség 1912. VII.1—1913. VI.30-ig	1616	20	2020	25					
			5524	66				5224	66

Kelt Bodajkon, 1913. június 30-án.

Év elején volt a szövetkezetnek 377 tagja 1342 üzletrésszel
kilépett 75 " 327 "
belépett 78 " 267 "

Év végével 374 tag 1402 üzletrésszel

Andocsi Ferenc,
elnök-igazgató.

Pap Móric,
igazgató.

Rózsa György,
igazgató.

Hegyi Imre,
igazgató.

Winkler Mihály,
könyvevezető.

Medve János, Mohl István, Német Imre, Sábítz Márton, Schweighardt József, Hegyi István, Zahola Károly,
Fehér Sándor, Gábor János, Ivanics B. János, ifj. Fürst József, Kiss Pál, ifj. Pigter József, Varga István,
mint választmány.

Jelen mérleget, nyereség-veszteség számlát átvizsgáltuk, azokat helyesnek s az üzleti könyvekkel egyezőeknek találtuk.

Móro Mihály,

Czermann Ignác,
mint felügyelő bizottság.

Sánits György,

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérváron.